

27, יולי 2017
ד', מנחם אב התשע"ז

הנדון: בדיקת תלונה בנושא: גביית היטל שמירה בחודשים מאי – אוגוסט 2017

בהמשך לבדיקת מספר תלונות שהגיעו לשולחני בנושא שבנדון, נערכה בדיקה בנושא: "גביית היטל שמירה בעבור שירותי שמירה ואבטחה". לצורך ברור התלונה (מספר תלונות) ערכתי בדיקה, עיינתי במסמכים ונפגשתי עם הדרג המקצועי במועצה.

להלן תוצאות הבירור שערכתי:

כללי:

1. מועצה מקומית קדימה צורן (להלן-"המועצה") פועלת לגביית היטל שמירה – היטל המיועד למימון שירותי שמירה בישוב (להלן-"היטל שמירה"), בעבור שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי.
2. גביית היטל הינה בהתאם ובכפוף לחוק העזר¹ לקדימה צורן שהותקן מתוקף סמכותה של המועצה לפי סעיפים 14, 22 ו-24 א' לפקודת המועצות המקומיות².
3. היטל השמירה מיועד לצורכי שמירה ואבטחה בישוב, בעיקר כנגד אירועי פח"ע (פעילות חבלנית עוינת).
4. "היטל", בשונה מאגרה הקבועה בחיקוקים, תקנות וצווים, נגבה בהתאם לתבחינים מוגדרים כגון מספר מטרים של מחזיק ובעלים בנכס. יצוין, כי קיימת חובה לגבות היטל וזאת אף במצב שלא התקבלה תמורה ישירה. יודגש, ככלל תעריף היטל השמירה הינו תעריף קבוע שלא ניתן לתת בגינו הנחה או הפתחה עפ"י החוק ועפ"י הנחיות משרד הפנים בנושא.
5. החל מחודש מאי 2017 חלק ניכר ממרכיבי פעולות השמירה והאבטחה בישוב - שבגינן נגבה ההיטל על פי חוק העזר - החלו בפועל, על כן החליטה הנהלת המועצה להתחיל בגבייה.

¹ חוק עזר לקדימה צורן (הסדרת שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי) התשע"ז 2017 (פורסם ברשומות).
² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמוד 256

גביית היטל שמירה – עבור אילו שירותים?

6. היטל השמירה נגבה בעבור מספר שירותים שמעניקה המועצה כדלקמן:
- א. שומרים בעמדות שמירה - החל מתאריך 16.07.17 הוצבו שומרים בשערים והמערך פועל באופן מלא.
  - ב. סיירים רכובים שפועלים במשמרות – אויש החל מחודש יוני 2017.
  - ג. מוקד המאויש 24 שעות ביממה למתן מענה לתושבים - פועל החל מחודש ינואר 2017.
  - ד. מערך מצלמות (מוקד רואה) - פועל ונמצא בשדרוג בימים אלה.
- בסיום פעולות השדרוג מערך המצלמות יקיף אזורים נרחבים יותר בשטח המועצה. תקציב פעולות השדרוג למערך המצלמות הינו בעלות כוללת של 1.9 מ' ₪.

הסמכות לגביית ההיטל ושיטת החישוב

7. יצוין, כי לאור בחינת המסגרת הנורמטיבית, גביית ההיטל עומדת בקריטריונים בהתאם לחקיקה ראשית, חוק העזר וכן הוראות והנחיות משרד הפנים בנושא.
8. להלן סעיפי החקיקה המסדירים את הנושא:
- א. סעיפי הוראות שעה (תיקון) פקודת העיריות³, אשר קובעים כי רשות מקומית מוסמכת להסדיר את ענייני השמירה, האבטחה והסדר הציבורי בתחומה.
  - ב. הוראות חוזר מנכ"ל משרד הפנים⁴ והנחיות עדכון תעריפים לחישוב גובה ההיטל המקסימלי.
  - ג. חוק עזר לקדימה צורן (הסדרת שירותי שמירה, אבטחה וסדר ציבורי), התשע"ז 2017.
9. הנהלת המועצה קיבלה חוות דעת מקצועית, לצורך בחינת הצרכים הביטחוניים. חוות הדעת התייחסה באופן מפורט לדרך חישוב ההיטל וגבייתו, כללה שקלול של מכלול העלויות הישירות והעקיפות הכרוכות בתפעול מערך השמירה והאבטחה בישוב, וציינה תעריף שנתי מוצע. יצוין, כי ניתנים שירותי שמירה נוספים אשר לא נכללו בתחשיב והשירותים הניתנים עולים בהיקפם על הסכום המרבי הניתן לגבייה.
10. על בסיס התחשיב שהוצע בחוות הדעת, נקבע תעריף של 2.53 ₪ (שנתי) למטר מרובע לנכס. יצוין, כי בשיטת החישוב האמורה נגבה ההיטל בהתאם לגודל הנכס, בשונה משיטת החישוב שהייתה נהוגה בעבר, שבה נגבה ההיטל באופן אחיד.

³ פקודת העיריות (הוראות שעה), התשע"א 2011

⁴ חוזר מנכ"ל משרד הפנים 3/2013 וכן מכתב עדכון תעריפים (מרץ 2016) – משרד הפנים.

11. במחצית הראשונה של שנת 2017, מתאריך 1.1.2017 ועד לתאריך 1.5.2017 לא נגבה היטל השמירה כלל.

12. החל מחודש מאי 2017 הוחל בגבייה. שובר התשלום שיצא הינו בעבור חודשים מאי, יוני, יולי ואוגוסט – סה"כ 4 חודשים.

13. בהתאם להנחיית משרד הפנים בנושא, כספי הגבייה מועברים לחשבון בנק, המיועד אך ורק להוצאות בתחום האבטחה היישובית. היתרות השנתיות משמשות ומיועדות לצרכי ביטחון יישובי בלבד, לעיבויי ולהרחבת מעגלי האבטחה, המצלמות והשמירה בישוב.

סיכום

14. מבקר המועצה ונציב תלונות הציבור החליט לאור מספר תלונות שהתקבלו בנושא גביית היטל שמירה, לבחון את החוקיות בגביית ההיטל ואת סמכויות המועצה בגבייתו.

15. בבדיקה נמצא, כי הנהלת המועצה קיבלה חוות דעת משפטית מהיועץ המשפטי למועצה, אשר קבע שאופן הגבייה, שיעורי ההיטל והחיוב בו, הינם חוקיים וכי לא נפל כל פגם או טעות בחיוב התושבים ובדרך גביית ההיטל.

16. הביקורת בדעה, כי לא נפל פגם בהחלטת הנהלת המועצה להתחיל בגבייה, ומדגישה שהשירותים פעלו מספר חודשים ללא שהתושבים חויבו כלל בהיטל, על פי חוק העזר.

17. לאור האמור, החלטת הנהלת המועצה ניתנה בסבירות ובשיקול דעת, תוך התייעצות וקבלת חוות דעת הגורמים המקצועיים, בין היתר מהיועץ המשפטי למועצה וכן חוות דעת מקצועית שניתנה לצורך חישוב ההיטל.

ליעוז קדוש, עו"ד
מבקר המועצה ונציב תלונות הציבור